

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารตามการรับรู้ของครู
กับคุณธรรมจริยธรรมของครูใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาพระนครศรีอยุธยา

วิทยานิพนธ์
ของ
นุบผา บุญน้อม

เสนอต่อสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

กุมภาพันธ์ 2547

ISBN 974-429-122-2

ลิขสิทธิ์เป็นของสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

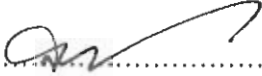
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร
ตามการรับรู้ของครูกับคุณธรรมจริยธรรมของครูในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา

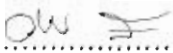
โดย นางบุบผา บุญน้อม

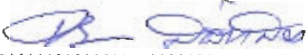
สาขา การบริหารการศึกษา

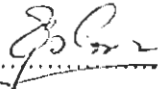
คณะกรรมการควบคุม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพร แมลงกู๋ ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์วันิช สุธารัตน์ กรรมการ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

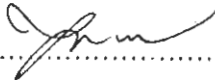

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพร แมลงกู๋)


.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์วันิช สุธารัตน์)


.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ดร.ชิตชัย สนั่นเสียง)


.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ดร.รุ่งโรจน์ มีคุณ)

บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา


.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.บูรพทิศ หล่อสุวรรณค์)
กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพร แผลงภู และรองศาสตราจารย์วิช สุธารัตน์ ซึ่งเป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ช่วยให้การปรึกษา แนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาในการจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ ดร.ชิตชัย สนั่นเสียง และ ดร.รุ่งโรจน์ มีคุณ ที่ให้ความกรุณาตลอดเวลา เป็นกรรมการสอบ และให้คำแนะนำเพื่อให้วิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ดังปรากฏรายชื่อในภาคผนวก ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจ แก้ไขและให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผู้บริหารโรงเรียนและครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้ให้ความร่วมมือแก่ผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอกราบระลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา พี่น้อง ตลอดจนสามี บุตร หลาน และกัลยาณมิตรทุกท่านที่ให้การสนับสนุน และเป็นกำลังใจในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

บุบผา บุญน้อม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
สมมุติฐานในการวิจัย.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับคุณธรรม.....	14
แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับจริยธรรม.....	14
คุณธรรมจริยธรรม.....	16
คุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร.....	21
คุณธรรมจริยธรรมของครู.....	35
การรับรู้.....	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	55
สรุปแนวคิดและหลักการที่นำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	59
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	62
ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย.....	63
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
ขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	69
ตอนที่ 2 คุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารตามการรับรู้ของครู และคุณธรรม จริยธรรม ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา.....	71
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมจริยธรรม ของผู้บริหารตามการรับรู้ของครูกับคุณธรรมจริยธรรมของครูในโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา.....	84
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	96
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	96
สมมุติฐานการวิจัย.....	96
วิธีดำเนินการวิจัย.....	96
สรุปผลการวิจัย.....	97
อภิปรายผลการวิจัย.....	98
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้.....	102
บรรณานุกรม.....	104
ภาคผนวก.....	116
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือในการวิจัย และ หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือในการวิจัย.....	117
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม.....	120
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	123
ประวัติผู้วิจัย.....	131
บทคัดย่อ.....	132

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ตารางวิเคราะห์คุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารตามพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวและผลงานการวิจัยของนักวิชาการ.....	35
2 ตารางวิเคราะห์คุณธรรมจริยธรรมของครูจากนักวิชาการ.....	52
3 จำนวนครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	63
4 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนปัจจุบัน และประสบการณ์การสอน.....	70
5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารตามการรับรู้ของครู กับคุณธรรมจริยธรรมของครูใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ด้านทาน (การให้)	71
6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารตามการรับรู้ของครู กับคุณธรรมจริยธรรมของครูใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ด้านศีล (ความประพฤติที่ดีงาม).....	73
7. ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารตามการรับรู้ของครู กับคุณธรรมจริยธรรมของครูใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ด้านปริจฉาคะ (การบริจาค).....	74
8. ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารตามการรับรู้ของครู กับคุณธรรมจริยธรรมของครูใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ด้านอาชชวะ (ความซื่อตรง).....	75
9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารตามการรับรู้ของครู กับคุณธรรมจริยธรรมของครูใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ด้านมัททวะ (ความอ่อนโยน)	76
10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารตามการรับรู้ของครู กับคุณธรรมจริยธรรมของครูใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ด้านตปะ (ความเพียร)	77

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
11	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารตามการรับรู้ของครู กับคุณธรรมจริยธรรมของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ด้านอักษิโกธะ (ความไม่โกรธ)	78
12	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารตามการรับรู้ของครู กับคุณธรรมจริยธรรมของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ด้านอวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน)	79
13	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารตามการรับรู้ของครู กับคุณธรรมจริยธรรมของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ด้านขันติ (ความอดทน)	80
14	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารตามการรับรู้ของครู กับคุณธรรมจริยธรรมของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ด้านอวิโรธนะ (ความไม่คลาดจากธรรม)	82
15	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารตามการรับรู้ของครู กับคุณธรรมจริยธรรมของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพระนครศรีอยุธยา.....	83
16	ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมจริยธรรมแต่ละคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของครูกับคุณธรรมจริยธรรมของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ด้านทาน (การให้)	85
17	ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมจริยธรรมแต่ละคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของครูกับคุณธรรมจริยธรรมของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ด้านศีล (ความประพฤติที่ดีงาม)	86
18	ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมจริยธรรมแต่ละคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของครูกับคุณธรรมจริยธรรมของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ด้านปริงจาจะ (การบริจาค)	87

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
19 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมจริยธรรมแต่ละคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของครูกับคุณธรรมจริยธรรมของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ด้านอาชชวะ (ความซื่อตรง)	88
20 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมจริยธรรมแต่ละคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของครูกับคุณธรรมจริยธรรมของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ด้านมัททวะ (ความอ่อน โขม)	89
21 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมจริยธรรมแต่ละคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของครูกับคุณธรรมจริยธรรมของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ด้านตปะ (ความเพียร)....	90
22 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมจริยธรรมแต่ละคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของครูกับคุณธรรมจริยธรรมของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ด้านอักโกระ (ความไม่โกรธ)	91
23 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมจริยธรรมแต่ละคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของครูกับคุณธรรมจริยธรรมของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ด้านอวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน)	92
24 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมจริยธรรมแต่ละคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของครูกับคุณธรรมจริยธรรมของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ด้านขันติ (ความอดทน).....	93
25 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมจริยธรรมแต่ละคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของครูกับคุณธรรมจริยธรรมของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ด้านอวิโรณะ (ความไม่คลาดจากธรรม)	94